

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2P/239/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313213333
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6313213333.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Brezne, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci starostlivosti o maloletého A. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D., K. XX, toho času predbežne v starostlivosti Krízového strediska Dom sv. Alžbety Banská Bystrica, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne, syna I. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D., K. XX, toho času na neznámom mieste, zastúpenom opatrovníkom A. G., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Brezno a A. W., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D., K. XX, toho času bytom D., K. X, za účasti okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno, o nariadenie ústavnej starostlivosti v Detskom domove Slniečko Polomka, takto

rozhodol:

I. Súd nad výchovou maloletého A. C., nar. XX.X.XXXX n a r i a d' u j e ústavnú starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v Detskom domove Slniečko Polomka.

II. Súd právoplatnosťou rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti z r u š u j e predbežné opatrenie Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/175/2013-8 zo dňa 5.9.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k.17CoP/17/2014-36 zo dňa 4.3.2014 .

III. Rodičia sú p o v i n n í každý zvlášť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 27,13 Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa výživným vo výške 30% z takto zmeneného životného minima, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, na účet Detského domova Slniečko Polomka, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno dňa 20.12.2013 doručil tunajšiemu súdu podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému A. C., nar. XX.X.XXXX; ústavnú starostlivosti navrhol vykonávať v Detskom domove Polomka. Podnet odôvodnil tým, že maloletý je narodený mimo manželstva, rodičovské práva a povinnosti k maloletému boli upravené rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. P/152/00-17 zo dňa 21.9.2000. ÚPSVaR Brezno bolo dňa 19.8.2013 doručené oznámenie MsÚ Brezno vo veci riešenie nepriaznivej sociálnej situácie. Na oddelenie SPODaSk ÚPSVaR Brezno sa dňa 28.8.2013 dostavila matka maloletého so žiadosťou o umiestnenie maloletého do ústavnej starostlivosti. Matke maloletého bola v tom čase ponúknutá možnosť ubytovania vo viacerých zariadeniach pre matky s deťmi, na umiestnení dieťaťa do ústavnej starostlivosti trvala. Základná škola v Brezne - Mazorníkove oznámila, že matka s maloletým dieťaťom prespáva na ulici, na zlú sociálnu situáciu v rodine a neschopnosť matky zabezpečiť riadnu výchovu a opateru dieťaťa. Kontaktovaní príbuzní odmietli starostlivosť o maloletého; otca maloletého nebolo možné osloviť z dôvodu, že on sám je bezdomovec a zdržiava sa na neznámom mieste. Vzhľadom k tejto situácii bol v minulosti podaný podnet na nariadenie predbežného opatrenia; uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 8P/175/2013-8 zo dňa 5.9.2013 bolo nariadené predbežné opatrenie, na základe ktorého bola matka povinná odovzdať dieťa do starostlivosti krízového strediska Dom sv. Alžbety v Banskej Bystrici. Matka túto povinnosť

splnila až po opakovaných výzvach a maloleté dieťa odovzdala v zariadení dňa 3.10.2013. Od nariadenia predbežného opatrenia je matka maloletého naďalej nezamestnaná, je osobou bez prístrešia, jej aktuálny pobyt nie je známy a s oddelením SPODaSK matka maloletého nespolupracuje.

Okresný súd Brezno svojim uznesením č.k. 2P/239/2013-18 zo dňa 21.2.2014 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému Dávidovi Štubniakovi, nar. 21.4.2000 a to v Detskom domove Slniečko, Dimitrovova 12, Polomka.

Do konania podľa § 35 ods.2 písm.e) Občianskeho súdneho poriadku vstúpil okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno.

Matka maloletého sa vo veci samej napriek výzve súdu písomne nevyjadrila; otec maloletého zásielky súdu neprevzal. V konaní bolo zistené, že otec maloletého sa v mieste trvalého bydliska nezdržiava, žije ako bezdomovec a prespáva na rôznych miestach. Preto súd otcovi s neznámym pobytom ustanovil opatrovníka v osobe A. G., súdnej tajomníčke Okresného súdu Brezno.

Krízové stredisko Dom svätej Alžbety Banská Bystrica v písomnom vyjadrení uviedol, že adaptácia maloletého na nové zariadenie bola bezproblémová, rýchlo sa prispôbil novým podmienkam a režimu zariadenia, nemal problémy s rešpektovaním pravidiel. Prejavuje sa extrovertne, rýchlo nadväzuje kamarátske vzťahy. Rád sa zúčastňuje spoločných aktivít a tiež spoločných komunit. Pri akomkoľvek podnete poláskania a citového prijatia sa uvoľní. Má osvojené hygienické návyky, ktoré sú primerané jeho veku. V školskom roku 2013/2014 nastúpil do siedmeho ročníka Základnej školy Golianova 8 v Banskej Bystrici; má laxný vzťah ku škole a školským povinnostiam. Sústavne nemá zaznamenané domáce úlohy, prípadne nemá žiadne, na vyučovanie sa nepripravuje skoro vôbec a dosahuje podpriemerné výsledky. Počas umiestnia maloletého v zariadení matka svojho syna zobrala na víkend od 25.10.2013 do 27.10.2013 a tiež od 22.11.2013 do 24.11.2013 k priateľovi na N.. Matke bola počas vianočných prázdnin ponúknutá možnosť bývať so synom v krízovom stredisku; mala si skúšať nájsť zamestnanie v Banskej Bystrici. Krízové stredisko vyslovilo názor, že matke maloletého súčasná situácia vyhovuje, nakoľko sa vyhovára na svoj vek a na to, že ona už nevládze robiť. Na druhej strane zavádza syna, hovorí mu o bývaní a práci, ktorú si našla v Q., neskôr v okolí D.; ostáva to len pri sľuboch. Maloletý si od matky neustálym vyvolávaním vynútil, aby prišla pre neho počas jarných prázdnin, vravel jej, nech sa stále nevyhovára a keď nepríde, že ju už nechce vidieť. Na naliehanie syna prišla a maloletý strávil jarné prázdniny s matkou u jej priateľa v N.. Matka maloletého súdom stanovené výživné platí pravidelne, dlh na výživnom nemá.

Vo veci samej súd nariadil pojednávanie na deň 28.3.2014, vykonal dokazovanie v neprítomnosti krízového strediska, detského domova a opatrovníka otca. Neúčast' na pojednávaní ospravedlnili Krízové stredisko Dom svätej Alžbety Banská Bystrica ako aj Detský domov Slniečko Polomka. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, vo veci sa vyjadril kolízny opatrovník a okresný prokurátor. Súd oboznámil listiny obsiahnuté v súdnom spise a opatrovníckom spise maloletého. Vykonaným dokazovaním súd zistil nasledovný skutkový stav:

Kolízny opatrovník na pojednávaní naďalej zotrval na návrhu nariadiť maloletému ústavnú starostlivosť a to v Detskom domove Slniečko Polomka. Podmienky pre nariadenie ústavnej starostlivosti pretrvávajú. Situácia matky maloletého sa nezmenila, nemá zabezpečené trvalé bývanie, príležitostne prespáva v sezónnej ohrevovni v D.. Ako občan bez prístrešia je evidovaný aj otec maloletého. Záujem o zverenie maloletého do náhradnej starostlivosti neprejavil žiaden z príbuzných. Pokiaľ si matka pomery neupraví, je nevyhnutné umiestnenie maloletého v ústavnej starostlivosti. Kolízny opatrovník navrhol zaviazat' rodičov maloletého prispievať na výživu maloletého výživným určeným podľa § 62 ods.3 Zákona o rodine a to na účet detského domova.

Matka maloletého na pojednávaní s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasila a to do doby, kým si nenájde prácu a bývanie. Uviedla, že v minulosti prišla o bývanie, byť mala v užívaní na základe nájmovej zmluvy, prišla o príspevok o bývanie a tým aj o nájomný vzťah. Ona prespávala u pani A., s chlapcom na ulici neprespávali. Sama teraz nemá stále bývanie, zdržiava sa prevažne v ohrevovni v D., podmienky pre starostlivosť o maloleté deti nemá. V kontakte s otcom maloletého nie je. Maloletého kontaktuje, chodí k nemu na návštevy a berie si ho na víkend aj do domácnosti svojho priateľa do N.. Bývať u neho trvale však nemôže. Ona sama je nezamestnaná, evidovaná ako uchádzač o zamestnanie,

poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 62,50 Eur mesačne. Uviedla, že v budúcnosti bude žiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti, je si vedomá, že predpokladom pre zrušenie ústavnej starostlivosti bude vytvorenie podmienok na jej strane pre starostlivosť o maloleté dieťa.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Brezno na pojednávaní sa k návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti pripojil; navrhol aby súd pri nariadení ústavnej starostlivosti rozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. P/152/00-17 zo dňa 21.9.2000 bol maloletý zverený do výchovy a opateru matky; otec bol zviazaný prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 23,24 Eur (700 Sk) mesačne.

Okresný súd Brezno svojim uznesením č.k. 8P/175/2013-8 zo dňa 5.9.2013 nariadil predbežné opatrenie, na základe ktorého matke maloletého uložil povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti Krízového strediska Som svätej Alžbety Banská Bystrica; rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 27,13 Eur mesačne. Na odvolanie matky Krajský súd v Banskej Bystrici svojim uznesením č.k. 17CoP/17/2014-36 zo dňa 4.3.2014 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

Podľa potvrdenia ÚPSVaR Brezno otec maloletého je poberateľom dávky v hmotnej núdzi od januára 2007; naposledy vo výške 62,50 Eur mesačne. Matka maloletého poberá dávku v hmotnej núdzi od februára 2009, naposledy vo výške 62,50 Eur mesačne. Obaja rodičia sú evidovaní na ako občania bez prístrešia.

Podľa § 44 ods.3 Zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o rodine), náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods.4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods.1-5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods.1, 2, 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej

starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že je daný dôvod na nariadenie ústavnej starostlivosti. Pokiaľ ide o maloletého, tento už v roku 2000 bol zverený do osobnej starostlivosti matky; otec maloletého starostlivosť o neho nezabezpečoval, v súčasnosti je evidovaný ako osoba bez prístrešia, bezdomovec, miesto jeho súčasného pobytu sa nepodarilo zistiť a v konaní mu musel byť ustanovený opatrovník. Matka maloletého, ktorá starostlivosť o neho v minulosti zabezpečovala, prišla o bývanie a je rovnako evidovaná ako osoba bez prístrešia. Zdržiava sa prevažne v sezónnej ohrevovni v D., občasne podľa vlastného vyjadrenia navštevuje svojho priateľa v N.. Ani u tohto však nemá vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloletého. Sama matka v minulosti kontaktovala ÚPSVaR Brezno o pomoc pri riešení svojej situácie s požiadavkou umiestnenia maloletého v ústavnom zariadení, na pojednávaní s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasila. Obaja rodičia maloletého sú bez príjmu, poberajú dávky v hmotnej núdzi vo výške 62,50 Eur mesačne.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že rodičia maloletého starostlivosť o maloletého nezabezpečujú a ani ju v súčasnosti bez vyriešenia svojej sociálnej situácie zabezpečovať nemôžu, nakoľko pre starostlivosť o maloletého nemajú vytvorené zodpovedajúce podmienky. O zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti neprejavil záujem žiaden z príbuzných maloletého, v súčasnosti tak niet osoby, ktorej by mohol byť maloletý zverený do niektorej z iných foriem náhradnej starostlivosti. Z uvedeného dôvodu súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti, ktorá bude vykonávaná v Detskom domove Slniečko Polomka; detský domov proti umiestneniu maloletého v ich zariadení námietky nemal.

Nakoľko súd nariadil ústavnú starostlivosť, právoplatnosťou rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti zrušil predbežné opatrenie, ktorým bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti Krízového strediska Dom svätej Alžbety Banská Bystrica a rodičom bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého na účet krízového strediska.

Podľa § 81 ods.1, 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloleťmu dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods.1-3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona rozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov, pričom každému z nich určil výživné vo výške 27,13 Eur mesačne ako minimálne zákonné výživné v zmysle § 62 ods.3 Zákona o rodine. V konaní nebol zistený taký príjem rodičov, ktorý by umožňoval zaviazat' ich na plnenie vyššieho ako minimálneho zákonného výživného. Rodičia budú povinní prispievať na výživu maloletého na účet Detského domova v Polomke.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v piatich vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

Právo podať odvolanie nemajú tí účastníci, ktorí sa ho účinne vzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nespĺní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.